

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/176/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313210641
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8313210641.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, proti žalovanému: T. L., nar. XX.X.XXXX, W. XXX, XXX XX V., práv. zast. JUDr. Františkom Svatuškom, AK Námestie slobody 25, 066 01 Humenné, o zaplatenie 5.503,- Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15C/152/2013-240 zo dňa 04.05.2018 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu 1.inštancie a vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 5503,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 5503,- Eur od 24.07.2013 až do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. II. Priznal žalobcovi náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie ust. § 12 ods.1 zákona č. 381/2001 Z.z., ust. § 450 Občianskeho zákonníka a ust. § 4 ods.2 písm.c/, d/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Zároveň ust. § 106 ods.1,2 Občianskeho zákonníka.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že keďže Krajský súd v Prešove nepovolil obnovu konania, lebo zhodnotil, že nedošlo ku novým skutočnostiam, ktoré by súdu v pôvodnom konaní neboli známe, má zato, že je daná právna istota - právoplatnosť viny a trestu. Žalobca si svoju povinnosť zo zákona splnil - poisťné plnenie vyplatil a má nárok na jeho náhradu. V trestnom konaní nebolo vyvrátené, že došlo k poisťnej udalosti tak, že žalovaný zavinil túto udalosť a to pod vplyvom alkoholu, preto zavinil škodu.

4. Samotná skutočnosť, v akom pomere sa poškodený popri žalovanom pričínil o zavinenie, je v konaní bez právneho významu, aj keď žalovaný spôsobil ťažkú ujmu na zdraví z nedbanlivosti a nie úmyselne. Žalovaný neuviedol žiadne relevantné dôkazy o svojich osobných a majetkových pomeroch, ktoré by mali odôvodňovať ust. § 450 Obč. zákonníka.

5. Na základe pripojených listinných dôkazov súd dospel k záveru, že právny nárok žalobcu je opodstatnený. Žalovaný porušil zákonnú povinnosť a viedol motorové vozidlo pod vplyvom omamných látok teda alkoholu v dôsledku čoho spôsobil dopravnú nehodu teda škodovú udalosť, na základe čoho si žalobca u žalovaného písomne uplatnil nárok na náhradu poisťného plnenia, ktoré bolo poskytnuté z poisťnej zmluvy žalovaného na základe oznámenia poškodeného o vzniku poisťnej udalosti, a to vo výške 5.503,- Eur.

6. Nárok upravený v ustanovení § 12 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie je nárokom na náhradu škody vzniknutej poškodenému (nie je odvodeným nárokom od práva poškodeného) proti tomu, kto škodu spôsobil; ide o osobitný (originálny) nárok poisťovateľa vyplývajúci z poistného vzťahu založeného poistnou zmluvou (poukázal na rozhodnutie NS SR 3 Cdo 326/2009). Rozhodnutie súdu, nie je odklonom od citovanej judikatúry a z nej vyplývajúceho právneho názoru.

7. Citované ust. treba interpretovať tak, že poisťovňa má nárok na náhradu poistného plnenia nielen proti poistníkovi, ale aj proti vodičovi motorového vozidla, ktorý za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia. Medzi vzniknutou škodou a škodovou udalosťou, ktorá je dôvodom vzniku práv na plnenie musí byť príčinná súvislosť. Žalobca vyčísleným plnením hradil len sumy, ktoré škodovou udalosťou vznikli, ktoré spôsobil žalovaný a to bolestné podľa znaleckého posudku MUDr. X. (3.343,- Eur) a dolikvidácia bolestného podľa znaleckého posudku MUDr. S. (2.160,- Eur). Len v prípade, ak by išlo o iné škody, ktoré vznikli pri škodovej udalosti, ktoré by nespôsobil žalovaný, len vtedy by nemal povinnosť ich žalobcovi nahradiť. Zavinenie poškodeného súd neskúmal, keďže súdy v rozhodnutiach v trestných konaniach uviedli, že k nehode by došlo, aj keby mal predmetný motocykel poškodeného vyhovujúci technický stav.

8. Pretože žalovaný pohľadávku včas nezaplatil, dostal sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, preto žalobca právom požaduje od neho popri samotnom plnení aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. od doručenia žaloby, ako si to žalobca uplatnil v žalobe.

9. Čo sa týka námietky premlčania, ktorú vzniesol žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu, súd vychádzal z ust. § 106 Obč. zákonníka, pričom žalobca ukončil šetrenie poistnej udalosti dňa 15.12.2011, teda dvojiročná premlčacia lehota uplynula dňa 15.12.2014 a ďalšie šetrenie dňa 29.02.2012, teda dvojiročná premlčacia lehota uplynula dňa 28.02.2014 a žalobca podal žalobu v týchto lehotách a to dňa 24.07.2013, preto pohľadávku súd nepovažoval za premlčanú.

10. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 255 v spojení s ust. § 262 ods.2 Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.). Na základe toho žalobca mal vo veci plný úspech, preto mu nárok na náhradu trov konania priznal v plnom rozsahu.

11. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalovaný. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 365 ods.1 písm. d/, e/, f/, h/ C.s.p. Konštatoval, že žalovaný od začiatku nesúhlasil s názorom žalobcu a žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Trvá na vznesenej námietke premlčania a považuje zdôvodnenie rozsudku súdom prvej inštancie v tejto časti za nepostačujúce a rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný, bez riadneho odôvodnenia. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, resp. aby žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania 100 % pred súdom prvej inštancie, ako aj trovy odvolacieho konania.

12. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Tento sa plne stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pričom má za to, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými relevantnými okolnosťami prípadu, a správne a vyčerpávajúco reflektoval na všetky námietky žalovaného prezentované v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolanie považuje žalobca za nedôvodné a účelové. Súd prvej inštancie sa na strane 4. odôvodnenia svojho rozhodnutia v ods. 18. sa vyjadril k vznesenej námietke premlčania, pričom správne konštatoval, že nárok žalobcu nebol vzhľadom na premlčaciu dobu premlčaný. Súd prvej inštancie sa pritom náležite vysporiadal aj s ostatnými argumentmi prednesenými žalovaným v konaní, a teda sa vysporiadal s tvrdenou mierou spoluzavinenia poškodeného, námietkou premlčania, originálnosťou nároku žalobcu. atď. V danom súdnom konaní bol teda v plnom rozsahu preukázaný právny, ako aj skutkový základ nároku, a teda že žalovaný viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky - alkoholu a taktiež, že žalobca ako poisťovateľ uhradil v prospech Sociálnej poisťovne sumu 5.503,- Eur z predmetnej škodovej udalosti spôsobenej žalovaným. Žalovaný pritom v konaní neprodukoval žiaden dôkaz, ktorý by uvedené vyvrátil. Žalobca tak považuje odvolanie žalovaného za účelové v snahe oddialiť výsledok sporu, čo preukazuje aj dlhodobá pasivita žalovaného v konaní pred súdom prvej inštancie, ktorý sa nedostavil osobne ani na

jedno z mnohých stanovených pojednávaní a len lakonicky sa písomne vyjadroval v konaní opakujúce isté námietky.

13. Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného bolo doručené právnomu zástupcovi žalovaného. Ďalšie vyjadrenie do spisu predložené nebolo.

14. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p. a contrario a zistil, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

15. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

16. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

17. K odvolaciemu dôvodu žalovaného, že postupom súdu prvej inštancie došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, krajský súd vo všeobecnosti uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval nesprávny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových zistení vyvodil nesprávne právne závery.

18. Žalobca sa v predmetnom súdnom konaní domáhal voči žalovanému uloženia povinnosti zaplatiť mu náhrady poistného plnenia, ktoré zaplatil poškodenému za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo výške 5.503,- Eur s príslušenstvom.

19. Žalobca oznámil vyplatenie poistného plnenia poškodenému T. O. dňa 16.12.2011 v sume 3.343,- Eur a dňa 01.03.2012 v sume 2.160,- Eur (bolestné podľa znaleckého posudku MUDr. X. 3.343,- Eur a dolikvidácia bolestného podľa znaleckého posudku MUDr. S. 2.160,- Eur). Žalovaný bol vyzvaný na úhradu regresnej náhrady písomnou výzvou zo dňa 16.12.2011.

20. Na pojednávaní dňa 14.06.2016 právny zástupca žalovaného upozornil na § 441 a § 450 Občianskeho zákonníka a znalecké posudky v trestnom konaní, a teda na posúdenie miery spoluzavinenia poškodeného a samotné zníženie náhrady škody, keďže tvrdil, že žalovaný nebol pod vplyvom alkoholu v čase nehody.

21. Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky (§ 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Osoba zodpovedná za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je pre prípad svojej zodpovednosti (§ 427 až 423 Občianskeho zákonníka) poistená v rozsahu a za podmienok uvedených v osobitnom zákone - zákone č. 381/2001 Z.z.

22. So zreteľom na čas vzniku poistnej udalosti je v tomto konaní rozhodný výklad Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 9. 5.2008, kedy došlo k predmetnej dopravnej nehode, pričom rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravoval v tom čase zákon č. 381/2001 Z.z.

23. Ustanovenie § 12 ods. 2 písm.a/ zákona č. 381/2001 Z.z. priznáva poisťovateľovi proti poistenému špecifický nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. Nárok upravený v tomto ustanovení nie je nárokom na náhradu škody vzniknutej poškodenému (nie je odvodeným nárokom od práva poškodeného) proti tomu, kto škodu spôsobil; ide o osobitný (originálny) nárok poisťovateľa vyplývajúci z poistného vzťahu založeného poistnou zmluvou.

24. Odvolací súd považoval odvolacie námietky žalovaného čo do premlčania nároku za dôvodné. Súd prvej inštancie sa v bode 20. vyporiadal s premlčaním tak, že žalobca ukončil šetrenie poistnej udalosti dňa 15.12.2011, teda 2-ročná premlčacia lehota uplynula dňa 15.12.2014 a ďalšie šetrenie dňa 29.02.2012, teda 2-ročná premlčacia lehota uplynula dňa 28.02.2014 a žalobca podal žalobcu v týchto lehotách a to dňa 24.07.2013. Preto pohľadávku súd prvej inštancie nepovažoval za premlčanú. Ukončenie šetrenia poistnej udalosti však nie je rozhodujúcim okamihom pre určenie začiatku premlčacej doby. Súd prvej inštancie nevenoval pozornosť otázke kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Jedná sa o objektívne vymedzený začiatok, teda kedy vzniká možnosť podať na základe určitého práva žalobu. Toto právo vzniká poisťovni vtedy, keď má vedomosť v akej výške je škoda a kto za túto zodpovedá. V danom prípade nebolo preukázané, či tento okamih je zhodný s okamihom ukončenia šetrenia poistnej udalosti. Môže nastať situácia, kedy poisťovni je známe, kto za škodu zodpovedá a aká je výška tejto škody, už predtým, než došlo k ukončeniu šetrenia poistnej udalosti. Tejto otázke súd nevenoval pozornosť a preto je jeho rozhodnutie v časti námietky premlčania nutné považovať za predčasné. Až po preukázaní týchto skutočností, teda či došlo k prešetreniu poistnej udalosti v lehotách stanovených osobitným predpisom možno zodpovedať otázku kedy začína plynúť premlčacia doba na uplatnenie tohto nároku.

25. Zároveň súd prvej inštancie sa nedôsledne zaoberal aplikáciou ust. § § 441 a § 450 Občianskeho zákonníka. Ust. § 450 Občianskeho zákonníka umožňuje z dôvodov hodných osobitného zreteľa súdu, aby náhradu škody primerane znížil. V danom prípade ako to je vyššie uvedené nejde o náhradu škody, ale ide o osobitný originálny nárok poisťovateľa, ktorý vyplýva z poistného vzťahu a preto nie sú splnené podmienky pre aplikáciu toho to ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorý sa vzťahuje len na prípady náhrady škody. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že bolo by v rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj primeranosti nebrať do úvahy všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka a to § 450 a § 441, nakoľko ide o právny predpis, ktorý zastrešuje právnu úpravu v určitej oblasti. Je nepochybné, že základom pre vznik nároku žalobcu je náhrada škody, ktorá vznikla pri poistnej udalosti. Všeobecne je Občiansky zákonník predpisom, ktorý upravuje otázku náhrady škody. Citovaný zákon o povinnom zmluvnom poistení poskytuje špeciálnu právnu úpravu, ktorou upravuje vzťah medzi poisťovateľom a poisteným, resp. inou osobou, na ktorú sa poistenie vzťahuje vo vzťahu k preukázaným nárokom na náhradu škody. Podľa názoru odvolacieho súdu pri aplikácii tohto ustanovenia, však nemožno vylúčiť ustanovenia všeobecnej právnej úpravy, ktorá umožňuje znížiť rozsah náhrady zo strany súdu, ako aj ukladať súdu povinnosť prihliadnuť na prípadne spoluzavinenie poškodeného. Z týchto dôvodov je nutné, aby sa súd prvej inštancie zaoberal aj týmito inštitútmi a bral do úvahy prípadné spoluzavinenie poškodeného a rovnako sa vyporiadal s ust. § 450 Občianskeho zákonníka, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu v takýchto sporoch nemožno vylúčiť. Odvolací súd poukazuje aj na závery rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/42/2011 zo dňa 22. 11. 2011.

26. Preto odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods.1 písm. b) C.s.p.m lebo z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozsudku došlo k nesprávnemu procesnému postupu a tento znamenal porušenie práva na spravodlivý proces. Tento nedostatok nie je možné napraviť ani v konaní pred odvolacím súdom.

27. Úlohou súdu prvej inštancie bude postupovať v zmysle vyššie uvedených intencií. Po vykonaní všetkých potrebných dôkazov výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť, posúdiť podľa všetkých náležitých hmotnoprávných ustanovení, vysporiadať sa so všetkými námietkami žalovaného, ktoré uviedol v odvolaní a následne vec opätovne rozhodnúť. Rozhodnutie je potrebné adekvátne odôvodniť (§ 220 C.s.p.).

28. V novom rozhodnutí rozhodne i o trovách odvolacieho konania podľa ust. § 396 ods.3 C.s.p.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.